

πολλῶν ἐτῶν ἀριθμὸν αἰτεῖν ἐκελεύσθημεν, ἀλλὰ τὴν σήμερον ἡμῖν ἀρκοῦντα μόνον· « Μὴ μεριμνήσητε γάρ, φησὶν⁶¹, εἰς τὴν αὔριον. » Τί δὴ ποτε γὰρ περὶ τῆς αὔριον φροντίζει τις, ὁ τὴν αὔριον οὐ πάντως ὀφόμενος, ἀλλὰ τὸν μὲν πόνον⁶² δεχόμενος, τὸν δὲ καρπὸν οὐ δεσπόμενος; Θάρρησον τῷ θεῷ τῷ διδόντι τροφὴν πάσῃ σαρκί⁶³. Ὁ τὸ σῶμά σοι δεδωκὼς καὶ τὴν ψυχὴν ἐμφυσήσας καὶ ζῶν σε λογικὸν κατασκευάσας, καὶ πάντα σοι τὰ ἀγαθὰ πρὸ διαπλάσεως ἐτοιμάσας, πῶς σε διαπλάσθέντα παρόψεται, ὁ⁶⁴ « ἀνα- » τέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους » καὶ ἀδίκους; » Τούτῳ τοίνυν θαρρῶν, τὴν ἐφήμερον μόνον αἰτεῖ τροφὴν, τῆς δὲ αὔριον αὐτῷ κατάλιπε τὴν φροντίδα, ὥς καὶ ὁ μακάριος ἔλεγε Δαβὶδ⁶⁵. « Ἐπὶ ῥέψῳ ἐπὶ Κύριον τὴν μεριμνάν σου καὶ αὐτός σε διαθρέψει. » Οὕτω διὰ τῶν εἰρημένων τὴν ἄκραν ἐκπαιδεύσας⁶⁶ φιλοσοφίαν, εἰδὼς, ὅτι τῶν ἀδυνάτων ἐστὶν, ἀνθρώπους ἡμᾶς ὄντας, καὶ θνητὸν σῶμα περικειμένους, μὴ πταίειν, ἐδίδαξε λέγειν· « Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλόμενα ἡμῶν, ὥς καὶ » ἡμεῖς ἀφίμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. » Τρία κατ' αὐτὸν ἀγαθὰ διὰ τοῦδε τοῦ λόγου πραγματεύεται· τοὺς μὲν ἄκρους τὴν ἀρετὴν, μετριότητα διδάσκει φρονήματος, καὶ παρακελεύεται μὴ θαρρῆναι τοῖς κατορθώμασιν, ἀλλὰ δεδιέναι καὶ τρέμειν· καὶ τῶν προτέρων ἀμαρτημάτων μνημονεύειν· ὥς καὶ ὁ θεσπέσιος ποιεῖ Παῦλος, μετὰ μυρία κατορθώματα λέγων⁶⁸. « Ὅτι Ἰη- » σοὺς Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἀμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι » ἐγώ, » οὐκ εἶπεν ἡμῖν, ἀλλ' εἰμὶ, δεικνὺς ὅτι ἄπαυσον εἶχε τῶν εἰργασμένων τὴν μνήμην. Τοῖς μὲν οὖν ἄκροις τὴν ἀρετὴν ἀπὸ τῆς ταπεινοφροσύνης ἀσφάλειαν διὰ τούτων τῶν λόγων ἐμυχανήσατο· τοὺς δὲ πταίσαντας μετὰ τὴν τοῦ ἀγίου βαπτίσματος χάριν, οὐκ ἀφίησιν ἀπογινώσκειν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας, ἀλλ' αἰτεῖν διδάσκει παρὰ τοῦ ἱατροῦ τῶν ψυχῶν τῆς ἀφέσεως τὰ φάρμακα· πρὸς δὲ τούτοις καὶ φιλανθρωπίας διδασκαλίαν ὁ λόγος ὑποτίθεται· βούλεται γὰρ ἡμᾶς ἡμέρους εἶναι περὶ τοὺς ὑπευθύνους, ἀμνησικάκους περὶ τοὺς εἰς ἡμᾶς πλημμελοῦντας, καὶ τῇ περὶ τούτους συγγνώμῃ ἑαυτοῖς δωρεῖσθαι συγγνώμην, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς προσισφῆρην τῆς φιλανθρωπίας τὰ μέτρα· τοσοῦτον γὰρ αἰτοῦμεν λαβεῖν, ὅσον τοῖς πλησίον παρέχομεν, καὶ τοσαύτης ἀξιοῦμεν συγγνώμης τυχεῖν, ὅσῃν τοῖς ὀφειλοῦσι δωρούμεθα. Πρὸς τούτοις ἐκελεύσθημεν λέγειν· « Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς » πειρασμὸν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. » Πολλὰ μὲν γὰρ ἡμῖν ἐκ διαβολικῆς ἐνεργείας προσγίνεται λυπηρὰ, πολλὰ δὲ καὶ ἐξ ἀνθρώπων, ἢ προφανῶς ἐπηρεάζοντων, ἢ ἀφανῶς ἐπιβουλεύοντων· καὶ τὸ σῶμα ποτὲ μὲν ἐπανιστάμενον τῇ ψυχῇ χαλεπὴν ἐργάζεται βλάβην· ποτὲ δὲ παντοδαποῖς ἀβρῶσθήμασι περιπίπτον, ὀδύνας ἡμῖν ἐπιφέρει καὶ ἀχθηδόνas. Ἐπειδὴ τοίνυν πολλὰ καὶ διάφορὰ ἐστὶ τὰ πολλαχόθεν προσπίπτοντα λυπηρὰ, ἐδιδάχθημεν παρὰ τοῦ θεοῦ τῶν ὅλων αἰτεῖν τὴν τούτων ἀπαλλαγὴν· αὐτοῦ γὰρ ἐπαμύνοντος, πᾶσα μὲν κατασβέννυται ζάλη, ὁ δὲ κλύδων εἰς γαλή-

61) Ματθ. ζ', 34. 62) Τῆς φροντίδος. 63) Ψαλμ. ΡΑΕ', 23. 64) Ματθ. Ε', 45.

65) Ψαλμ. ΝΔ', 25. 66) Ἡμᾶς, 67) Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, συγχρόνως.

68) Πρὸς Τιμόθ. Α', 4, 15.